Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	15 januari 2026
Portefeuille(s)	Grond en Ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed
Portefeuillehouder(s):	Steven van Weyenberg en Rutger Groot Wassink
Behandeld door	Grond en Ontwikkeling, 5.1, 2, e
Onderwerp	Vervolg aanpak diffuus lood in volkstuinen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende.

De voorliggende brief is een vervolg op de raadsinformatiebrief van 27 februari 2024, waarin uitkomsten van de steekproef (2023) naar diffuus lood op volkstuinparken met u zijn gedeeld en de vervolgaanpak is beschreven. Middels deze brief stellen wij u op de hoogte van de uitkomsten van de uitgevoerde lood-checks, de uitkomsten van participatie en het maatregelenpakket. Alle tuinders in de gemeente Amsterdam waarvan de tuinen in een gebied liggen waar diffuus lood kan voorkomen, hebben een lood-check aangeboden gekregen.

Achtergrond

Op veel plekken in de stad is de grond (licht) vervuild, dat komt door de industriële geschiedenis van de stad. Vervuiling kan ook bijvoorbeeld in grond zitten waarmee in het verleden (bouw)terreinen werden opgehoogd. Vroeger wisten mensen niet dat lood gevaarlijk was. Nu is duidelijk dat te veel lood binnenkrijgen niet goed is voor onze gezondheid, vooral voor jonge kinderen tot zeven jaar. We doen als gemeente al enkele jaren onderzoek naar de aanwezigheid van lood in de grond op plekken waar kinderen kunnen spelen. Nadat eerder de speeltuinen, parken en tuinen bij woningen zijn onderzocht, zijn nu ook de volkstuinen in het onderzoek meegenomen.

Lood en gezondheid

Lood in de grond is geen probleem, zolang het maar niet in het lichaam komt. Kleine kinderen kunnen lood binnenkrijgen wanneer ze tijdens het buitenspelen op de volkstuin hun vieze vingers in hun mond stoppen. Vooral bij kinderen tot zeven jaar kan dit invloed hebben op de ontwikkeling van de hersenen en op hun leervermogen. Daarom is het belangrijk dat zij niet in contact komen met lood.

Daarnaast kunnen mensen ook via groenten en fruit, die zijn verbouwd op met lood verontreinigde grond, lood binnenkrijgen. Groenten nemen via hun wortels lood op. De hoeveelheid verschilt per groente. Daarnaast kan men lood binnenkrijgen via ongewassen groenten waarop nog grondresten zitten.

Resultaten Vervolgonderzoek

De gemeente heeft in samenwerking met de Bond van Volkstuinders en besturen van de tuinparken een gratis lood-check aangeboden aan de tuinders van 20 volkstuincomplexen. Er zijn grofweg twee typen gebruik van de volkstuinparken te onderscheiden; siertuinen/ recreatief gebruik en moestuin/ nuts tuinpark. Alle grote (> 100m²) moestuinen (bedoeld voor de verbouw van voedselgewassen) waar mogelijk lood verhoogd kan voorkomen, zijn niet alleen onderzocht op lood, maar ook op andere stoffen.
Meer dan 1000 tuinders hebben een lood-check laten uitvoeren in de periode april 2024 tot december 2025. De resultaten zijn als volgt:

- 169 tuinen zijn schoon, waarvan 69 grote moestuinen;
- 701 tuinen hebben een matige lood-verontreiniging, waarvan 79 grote moestuinen;
- 149 tuinen hebben sterk verhoogde loodwaarden. Er zijn geen sterk verhoogde loodwaarden gevonden bij grote moestuinen .

Bij één moestuinpark werden geen verhoogde loodwaarden gevonden, maar wel licht verhoogde PFAS-waarden. Zie tabel 1 en 2 voor de resultaten per volkstuinpark.

De siertuinen voor recreatief gebruik zijn getoetst aan de Gezondheidsadvieswaarden: Als de loodwaarden onder 100 mg/kg zijn, wordt een tuin als Schoon geclassificeerd, tussen de 100 en 370mg/kg als Matig verhoogde loodwaarden en boven 370 mg/kg als Sterk verhoogde loodwaarden.

Volkstuinpark siertuin/recreatief	Gemiddelde loodwaarden mg/kg	Hoogste loodwaarden mg/kg
Nut en Genoegen	235	1689
Amstelglorie	230	1076
Nieuw Vredeslust	191	495
Dijkzicht	185	488
De Federatie	161	535
Sloterdijkermeer	160	2076
Klein Dantzig	158	349
Onslustoord	140	2076
Nieuwediep	139	490
Buitenzorg	131	230
Ons Buiten	121	1198
Kweeklust	101	530
De Groenlijn	98	408
Volkstuinpark Eigen Hof	82	222
Zonnehoek	79	202
VTV Kweeklust	78	170

Tabel 1. Resultaten volkstuinparken siertuin/recreatief gemiddelde loodwaarden en hoogst gevonden loodwaarden. Waarbij in kleur aangegeven welke categorie deze valt (Groen is schoon, oranje is matig verhoogd en rood is sterk verhoogd).

De grote moestuinen zijn getoetst aan de daarvoor geldende Gezondheidsadvieswaarden: Als de loodwaarden onder 60 mg/kg zijn, wordt een tuin als Schoon geclassificeerd, tussen de 60 en 260mg/kg als Matig verhoogde loodwaarden en boven 260 mg/kg als Sterk verhoogde loodwaarden.

Volkstuinpark grote moestuin/nutstuin	Gemiddelde loodwaarden mg/kg	Hoogste loodwaarden mg/kg
De Vijf Slagen	101	320
Driemond*	72	285
Amstelhof	51	110
De Bongerd	22	34

Tabel 2: Resultaten volkstuinparken grote moestuin/nutstuin, gemiddelde loodwaarden en hoogst gevonden loodwaarden. Waarbij in kleur aangegeven welke categorie deze valt (Groen is schoon, oranje is matig verhoogd en rood is sterk verhoogd).
* Zijn zowel nutstuinen als siertuinen op het complex aanwezig.

Alle tuinders hebben een individueel rapport ontvangen van hun tuin. Als er in een tuin hoge loodwaarden zijn aangetroffen zijn in deze rapportage specifieke adviezen opgenomen om de blootstelling te verminderen. Daarnaast is een overkoepelend rapport per park verstuurd naar het bestuur en de Bond van Volkstuinders.

De resultaten vallen gemiddeld mee. De volkstuinen die zijn onderzocht, zouden op basis van historische bodeminformatie verhoogd lood in de bodem kunnen bevatten. Op de meeste onderzochte volkstuinparken zijn in slechts een aantal tuinen sterk verhoogde loodwaarden aangetroffen. Uit de resultaten blijkt verder dat in volkstuinparken met een hoger gemiddeld loodgehalte vaker uitschieters te zien zijn. Bij een aantal parken is bovendien duidelijk een gebied te zien waar verhogingen zijn gevonden.

De gemeente wil dat de tuinders waar hogere loodwaarden zijn aangetroffen, ook veilig gebruik kunnen maken van hun tuin. De gemeente gaat samen met de tuinders de bodemkwaliteit in de tuinen verbeteren, zodat iedereen er met plezier kan blijven tuinieren.
Naar aanleiding van de uitkomsten hebben de gemeente, GGD en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zorgvuldig gekeken naar mogelijke oplossingen. Als gemeente vinden we het belangrijk dat we de tuinders zo goed mogelijk ondersteunen. De gekozen oplossing moet niet alleen veilig en effectief zijn, maar ook zo veel mogelijk rekening houden met de tuinders en hun tuinen.

Afweging maatregelen diffuus lood volkstuinen
De gemeente wil de blootstelling aan lood zoveel mogelijk beperken en weet dankzij de lood-checks waar de risico's aanwezig zijn. Volgens de GGD is in (sier)tuinen sterk verhoogde loodwaarden en in grote moestuinen met matig tot sterk verhoogde loodwaarden sprake van een grotere kans op risico's.
Er is naar verschillende oplossingen gekeken, zoals:

- zandbakken of moestuinbakken plaatsen;
- tuinen saneren (de grond afgraven en vervangen);
- houtsnippers gebruiken als afdeklaag.

Deze maatregelen helpen maar tijdelijk of zijn te ingrijpend. Ze verbeteren de bodemkwaliteit niet of veroorzaken veel overlast. De meest passende oplossing is het ophogen van de tuin met schone grond, omdat dit zowel de risico's verlaagt als de bodemkwaliteit verbetert. Daarom hebben we voor deze aanpak gekozen.

Tuinders krijgen gratis grond aangeboden voor tuinen waar sterk verhoogde loodgehalten zijn gemeten en moestuinen waar matig tot sterk verhoogde loodgehalten zijn gemeten. Daarnaast wordt ook schone grond aangeboden voor het volkstuinpark waar geen lood, maar PFAS verhoogd is gemeten. Tuinders krijgen de mogelijkheid om alsnog een lood-check te laten uitvoeren, als dat nog niet is gebeurd.

Uitkomsten burgerparticipatie
Nadat de eerste resultaten van de volkstuinen binnen kwamen, is besloten om parallel aan het aanbieden van de lood-check een participatie traject op te starten. In het najaar van 2025 hebben tuinders kunnen participeren over het voorstel voor het beschikbaar stellen van schone grond. Het merendeel staat positief tegenover het voorstel en zou hier gebruik van maken, hoewel veel tuinders vragen hadden over de praktische uitvoering. Volgens het voorstel kan een tuinder 0,5 m³ grond per m² tuin aanvragen, wat bij een tuin van 200 m² neerkomt op 100 m³ grond. De gemeente stelt de grond eens per drie jaar beschikbaar, gedurende een periode van 10 jaar. Dit is voor veel tuinders (die vaak al op leeftijd zijn), veelte arbeidsintensief.
Er is gekeken hoe het initiële voorstel toegankelijker gemaakt kan worden. De praktische invulling van het aanbieden van schone grond zal per volkstuinpark verschillen, afgestemd op de lokale wensen. Als aanvulling op het initiële voorstel wordt gekeken of er schone grond geleverd kan worden in een Bigbag (een Bigbag is een grote zak met grond die direct in de tuin van de tuinder geplaatst kan worden). Hiermee kan per keer minder grond worden aangebracht, maar zal het aanbieden van grond vaker herhaald worden, zodat na tien jaar ook in deze tuinen een schone grondlaag aanwezig is. Voornemens is om eerste kwartaal 2026 schone grond aan te bieden aan de eerste volkstuinparken.

Het college hoopt u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

5.1, 2, e

5.1, 2, e

5.1, 2, e
Wethouder Gemeentelijk Vastgoed

5.1, 2,5.1, 2, e
Wethouder Woningbouw en Stedelijke Ontwikkeling

Bijlage 1: Advies GGD
Bijlage 2: Advies Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Bijlage 3: Eindverslag participatie